

Отже, регіони польсько-українського прикордоння мають значний потенціал для розвитку транскордонного співробітництва у різних сферах, таких як переробна промисловість, енергетика, торгівля, цифрові технології, туризм, культура, освіта тощо. Структурна трансформація буде сприяти реалізації цього потенціалу та зміцненню міжрегіональних зв'язків з максимальною користю для обох країн.

З огляду на вищезазначене, вирішення питань структурної трансформації економіки регіонів польсько-українського прикордоння є не тільки актуальним, але й стратегічно важливим завданням для забезпечення сталого розвитку України в умовах війни та повосного відновлення. Успішна реалізація цього завдання потребує комплексного підходу, залучення наукового потенціалу, додаткових фінансових ресурсів бізнесу, ефективних рішень від органів влади та розуміння громадянського суспільства.

Дослідження проведено в рамках проекту EURIZON ID 829 «Structural transformation of the economy of the Polish-Ukrainian borderlands as a response to common challenges of security, green, digital and intellectual transition».

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 Research and Innovation programme under Grant Agreement no. 871072.

Література:

1. Strategia Współpracy Transgranicznej Województwa Lubelskiego, Obwodu Lwowskiego, Obwodu Wołyńskiego i Obwodu Brzeskiego na lata 2014 – 2020. (2014) Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Lublin.

2. Miszczuk (red.), Wyzwania rozwojowe pogranicza polsko-ukraińskiego, Norbertinum, Lublin 2017, ss. 288.

3. Jakubowski A., Miszczuk A., Informacja statystyczna jako czynnik rozwoju pogranicza polsko-ukraińskiego [w:] A. Miszczuk (red.), Wyzwania rozwojowe pogranicza polsko-ukraińskiego, Norbertinum, Lublin 2017, s. 237-258.

ОПТИМІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ НА ПРИКЛАДІ ПП «НАДЬ»

Шумік В.В., здобувач вищої освіти*,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Аграрний сектор України відіграє важливу роль у формуванні національної економіки, забезпечуючи продовольчу безпеку, створюючи робочі місця та роблячи суттєвий внесок у валовий

* Науковий керівник – Зайка С.О., к.е.н., професор

внутрішній продукт [4; 5]. Однак сучасні умови господарювання постійно змінюються, що змушує підприємства перебудовувати свої процеси відповідно до нових економічних, технологічних та ринкових реалій. Зокрема, зростаюча конкуренція, вплив глобальних економічних тенденцій, коливання попиту та пропозиції на аграрну продукцію, а також зміни клімату ускладнюють ведення діяльності та вимагають нових рішень. У таких умовах особливо важливо підвищувати продуктивність праці та застосовувати сучасні підходи до управління. Це дозволить удосконалити виробничі процеси, покращити фінансові показники та забезпечити стабільний розвиток аграрного сектору [4].

Приватне підприємство «Надь», розташоване в Сумській області, спеціалізується на вирощуванні зернових та олійних культур, а також здійснює діяльність у сфері тваринництва. Підприємство обробляє понад 2201 га сільськогосподарських угідь, має налагоджену систему логістики, що забезпечує ефективне транспортування сировини, а також необхідну інфраструктуру для переробки продукції. Завдяки цьому воно має потенціал для нарощування виробничих потужностей та виходу на нові ринки.

Проте, незважаючи на стабільні показники виробництва, підприємство стикається з низкою проблем, що впливають на ефективність його роботи, однією з яких є недостатнє використання цифрових технологій, які могли б допомогти оптимізувати виробничі процеси, покращити контроль за ресурсами та зменшити витрати. Автоматизація управління дозволила б точніше прогнозувати врожайність, краще планувати використання добрив та засобів захисту рослин тощо.

Ще однією проблемою є відсутність довгострокового плану розвитку підприємства. Це ускладнює прийняття рішень щодо майбутніх інвестицій, розвитку матеріально-технічної бази та розширення ринків збуту. В умовах динамічного ринку важливо мати чітку сформовану програму дій, яка дозволить адаптуватися до змін і впевнено рухатися вперед.

Крім того, підприємство стикається з нестачею висококваліфікованих спеціалістів у сфері аграрного менеджменту. Наявність досвідчених управлінців, які володіють сучасними знаннями в області економіки, організації виробництва та впровадження інновацій, є важливим чинником для підвищення ефективності господарської діяльності. На сьогоднішній день спостерігається тенденція до дефіциту кадрів у аграрному секторі,

що потребує активних заходів з боку підприємства щодо навчання персоналу, співпраці з профільними закладами освіти та залучення молодих спеціалістів.

Ще одним значним фактором, що впливає на діяльність підприємства, є залежність від змін ринкової кон'юнктури [1]. Коливання цін на аграрну продукцію, зміни у державному регулюванні та торговельних умовах можуть суттєво впливати на прибутковість господарства. Для зменшення ризиків необхідно розширювати асортимент продукції, освоювати нові сегменти ринку та розглядати можливості диверсифікації виробництва.

Аналізуючи поточний стан управління на підприємстві, можна виокремити кілька напрямів, що потребують покращення. Насамперед, доцільно впроваджувати сучасні цифрові рішення, які сприятимуть більш ефективному плануванню, контролю за виробничими процесами та аналізу ринкової ситуації [2]. Використання програмного забезпечення для аграрного бізнесу дозволить підприємству підвищити продуктивність праці та зменшити витрати на виробництво продукції.

Не менш важливим кроком є розробка довгострокової програми розвитку, яка охоплюватиме всі напрями діяльності підприємства. Це дозволить більш раціонально розподіляти фінансові та матеріальні ресурси, визначати перспективи інвестування та ефективно адаптуватися до змін у ринковому середовищі.

Окрему увагу варто приділити кадровому потенціалу. Для забезпечення підприємства висококваліфікованими фахівцями необхідно налагодити співпрацю з закладами вищої освіти, розробити внутрішні програми підвищення кваліфікації та впроваджувати систему мотивації для працівників. Залучення молодих спеціалістів через стажування та практику надасть можливість створити кадровий резерв і забезпечити стабільний розвиток підприємства у майбутньому.

Для мінімізації ризиків, пов'язаних із ринковими змінами, підприємству доцільно розширювати сфери діяльності. Розгляд можливості впровадження органічного землеробства, виробництва нових видів продукції чи поглибленої переробки сільськогосподарської сировини сприятиме зменшенню залежності від коливань цін на ринку та відкрис нові можливості для зростання доходів [3].

Важливим етапом у процесі покращення управління є визначення основних проблем, з якими стикається підприємство, та розробка відповідних заходів для їх усунення. В таблиці наведено питання, що потребують вирішення, а також можливі шляхи їх подолання.

Основні проблеми підприємства та шляхи їх вирішення

Проблема	Шляхи вирішення
Обмежене використання цифрових технологій	Впровадження автоматизованих систем управління виробничими процесами
Відсутність довгострокового плану розвитку	Розробка комплексної програми розвитку на 5-10 років
Нестача висококваліфікованих спеціалістів	Співпраця з навчальними закладами, впровадження програм підвищення кваліфікації, залучення молодих фахівців
Висока залежність від ринкових змін	Диверсифікація виробництва, розширення асортименту продукції, вихід на нові ринки збуту

Таким чином, удосконалення управління підприємством є необхідною умовою для його подальшого розвитку. Впровадження цифрових технологій, розробка довгострокових планів, підвищення кваліфікації персоналу та диверсифікація діяльності сприятимуть підвищенню ефективності виробництва, оптимізації витрат і зміцненню позицій на ринку. Реалізація цих заходів дозволить підприємству «Надь» не лише зберегти поточні результати, а й вийти на якісно новий рівень господарювання.

Література:

1. Zaika S., Kuskova S., Zaika O. Trends of marketing development in the condition of digital economy. *Economy digitalization in a pandemic condition: processes, strategies, technologies*: International scientific conference (January 22-23, 2021. Kielce, Poland). Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2021. P. 150-154. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-028-5-31>
2. Бондаренко В., Омеляненко О. Тенденції розвитку аграрного сектору економіки України в контексті розвитку цифрової маркетингової діяльності. *Економіка та суспільство*. 2024. № 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-163>
3. Заїка С.О. Тенденції розвитку органічного землеробства. *Органічне виробництво і продовольча безпека*. Житомир: «Полісся», 2013. С. 244-246.
4. Заїка С.О. Теоретичні аспекти управління інвестиційно-інноваційною діяльністю аграрних підприємств. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Економіка і менеджмент»*. 2015. Вип. 11. С. 101-106.
5. Заїка С.О., Грідін О.В. Проблеми формування інноваційно-орієнтованої стратегії розвитку аграрних підприємств. *Аспекти стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин*: матеріали у 2 ч. Ч. 1. Умань: Видавець «Сочінський М.М.». 2016. С. 90-91.